

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

A. OBECNÁ ČÁST

Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpadech a zákona o vybraných výrobcích s ukončenou životností

A Zhodnocení platného právního stavu

Platný zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpadech“) je právním předpisem, kterým se řídí odpadové hospodářství v ČR již více než 15 let. Základním unijním předpisem, ze kterého návrh zákona vychází a jehož požadavky transponuje do české legislativy, je směrnice Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2008/98/ES ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic (dále jen „rámcová směrnice“). Oblast odpadového hospodářství je nicméně upravena i celou řadou dalších unijních předpisů, které byly postupně do českého právního řádu implementovány (směrnice o skládkách, nařízení o přepravě odpadů ap.). I v důsledku toho se platný zákon o odpadech postupem času stal předpisem značně komplikovaným a nepřehledným, zejména v částech upravujících zpětný odběr výrobků.

Mezi nejnovější unijní předpisy lze řadit předpisy v rámci tzv. balíčku k oběhovému hospodářství. Jedná se o, Směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/849 ze dne 30. května 2018, kterou se mění směrnice 2000/53/ES o vozidlech s ukončenou životností, 2006/66/ES o bateriích a akumulátorech a odpadních bateriích a akumulátorech a 2012/19/EU o odpadních elektrických a elektronických zařízeních, Směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/850 ze dne 30. května 2018, kterou se mění směrnice 1999/31/ES o skládkách odpadů, Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/851 ze dne 30. května 2018, kterou se mění směrnice 2008/98/ES o odpadech, Směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/852 ze dne 30. května 2018, kterou se mění směrnice 94/62/ES o obalech a obalových odpadech, Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/853 ze dne 30. května 2018, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1257/2013 a směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/63/ES a 2009/31/ES a směrnice Rady 86/278/EHS a 87/217/EHS, pokud jde o procesní pravidla v oblasti podávání environmentálních zpráv, a zrušuje směrnice Rady 91/692/EHS a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/848 ze dne 30. května 2018 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 834/2007.

Nelze opomenout ani nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/852 o rtuti a o zrušení nařízení (ES) č. 1102/2008 a nařízení Rady (EU) 2017/997 ze dne 8. června 2017, kterým se mění příloha III směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES, pokud jde o nebezpečnou vlastnost HP 14 „ekotoxický“.

Česká republika je povinna tyto unijní předpisy řádně a včas transponovat.

B Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy, včetně dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Oproti stávající právní úpravě, kdy zákon o odpadech obsahuje právní úpravu odpadů včetně právní úpravy výrobků s ukončenou životností, navrhovaná právní úprava rozděluje oblast na dva samostatné okruhy – odpady a výrobky s ukončenou životností, přičemž každá z nich bude upravena samostatným zákonem. Důvodem jsou zejména specifika problematiky výrobků s ukončenou životností, která se v mnoha ohledech vymyká systematickému základnímu odpadovému režimu

Změnový zákon obsahuje návrhy dílčích novelizací v souvislosti s přijetím nového zákona o odpadech a zákona o vybraných výrobcích s ukončenou životností. Nejvýraznější změnou je úprava místních poplatků. Poplatek za komunální odpad bude nově upraven pouze v zákoně o místních poplatcích.

Změna právní úpravy se promítne změnovým zákonem do následujících právních předpisů:

- ke stěžejním změnám dojde v zákoně č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích,
- k dalším změnám spíše marginálního charakteru dojde v
 - zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů,
 - zákoně č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů,
 - zákoně č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích,
 - zákoně č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů,
 - zákoně č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů,
 - zákoně č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích,
 - zákoně č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů a
 - zákoně č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání.

Navrhovaná právní úprava neupravuje vztahy, které by se dotýkaly zákazu diskriminace (ve smyslu antidiskriminačního zákona jde o nerovné zacházení či znevýhodnění některé osoby z důvodu rasy, etnického původu, národnosti, pohlaví, sexuální orientace, věku, zdravotního postižení, náboženského vyznání, víry či světového názoru). Proto lze konstatovat, že navrhované řešení nemá žádné dopady ve vztahu k zákazu diskriminace, včetně rovného postavení mužů a žen.

C Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy

Vzhledem k předkládaným návrhům zákona o odpadech a zákona o vybraných výrobcích s ukončenou životností je nezbytné upravit shora jmenované zákony, které s těmito novými zákony souvisejí.

D Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Navrhovaný zákon je v souladu s ústavním pořádkem České republiky a vychází ze zásad uvedených v Ústavě České republiky a v Listině základních práv a svobod. Jedná se zejména o zásadu legální licence tedy uplatňování státní moci pouze v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon (čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky a čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod) a ukládání povinností jen na základě zákona a v jeho mezích a při zachování základních práv a svobod (čl. 4 Listiny základních práv a svobod).

Navrhované znění respektuje práva a svobody zakotvené v Listině základních práv a svobod. Současně je navrhovaná právní úprava v souladu s nálezy Ústavního soudu, které se k dané oblasti vztahují.

E Zhodnocení souladu navrhovaného řešení s právními předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie, obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Navrhovaná právní úprava je v souladu s právními předpisy Evropské unie. Na upravovanou oblast odpadů a vybraných výrobků s ukončenou životností se vztahují směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES o odpadech a o zrušení některých směrnic (dále jen „rámcová směrnice o odpadech“) ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/851, směrnice Rady 1999/31/ES o skládkách odpadů ve znění směrnice 2018/850/EU, směrnice Rady 86/278/EHS o ochraně životního prostředí a zejména půdy při používání kalů z čistíren odpadních vod v zemědělství ve znění rozhodnutí 2018/853/EU, směrnice Rady o odstraňování polychlorovaných bifenyly a polychlorovaných terfenyly (PCB/PCT), směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU o průmyslových emisích (integrované prevenci a omezování znečištění), směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/19/EU o odpadních elektrických a elektronických zařízeních (OEEZ) ve znění směrnice 2018/849/EU, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/66/ES o bateriích a akumulátorech a odpadních bateriích a akumulátorech a o zrušení směrnice 91/175/EHS, ve znění směrnice 2013/56/EU a směrnice 2018/849/EU, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/53/ES o vozidlech s ukončenou životností ve znění směrnice 2018/849/EU, nařízení Komise (EU) č. 493/2012, kterým se stanoví prováděcí pravidla pro výpočet recyklační účinnosti procesů recyklace odpadních baterií a akumulátorů podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/66/ES, nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 517/2014/EU o fluorovaných skleníkových plynech a o zrušení nařízení (ES) č. 842/2006, nařízení Rady č. 333/2011/EU, kterým se stanoví kritéria vymežující, kdy určité typy kovového šrotu přestávají být odpadem ve smyslu směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES, nařízení Komise č. 1179/2012/EU, kterým se stanoví kritéria vymežující, kdy skleněné střeby přestávají být odpadem ve smyslu směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES, nařízení Komise č. 715/2013/EU, kterým se stanoví kritéria vymežující, kdy měděný šrot přestává být odpadem ve smyslu směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES, nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 850/2004/ES o perzistentních organických znečišťujících látkách a o změně směrnice 79/117/EHS, nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1013/2006/ES o přepravě odpadů a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1257/2013 o recyklaci lodí a o změně nařízení (ES) č. 1013/2006 ve znění rozhodnutí 2018/853/EU, směrnice 2009/16/ES a nařízení Komise (EU) č. 1357/2014, kterým se nahrazuje příloha III směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES o odpadech a o zrušení některých směrnic, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/852 o rtuti a o zrušení nařízení (ES) č. 1102/2008 a nařízení Rady (EU) 2017/997 ze dne 8. června 2017,

kterým se mění příloha III směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES, pokud jde o nebezpečnou vlastnost HP 14 „ekotoxický“.

F Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Navrhovaná úprava je v souladu se závazky České republiky vyplývajícími pro ni z Basilejské úmluvy o kontrole pohybu nebezpečných odpadů přes hranice států a jejich zneškodňování, kterou je Česká republika vázána.

Česká republika je dále jednou ze smluvních stran Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Návrh zákona zajišťuje právo na život podle čl. 2 Úmluvy, neboť stanovuje podmínky pro nakládání s odpady a poskytuje tak ochranu lidského zdraví a životního prostředí před hrozbami souvisejícími s nakládáním s odpady.

Navrhovaná úprava zasahuje v mezích a způsobem stanoveným zákonem do vlastnického práva osob, neboť upravuje povinnosti vlastníků odpadu určitým způsobem s ním nakládat. Tyto zásahy jsou plně odůvodnitelné nutností ochrany lidského zdraví či životního prostředí před hrozbami spojenými s nakládáním s odpady. Z výše uvedeného vyplývá, že návrh zákona je plně v souladu s Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod a respektuje práva a svobody v ní zakotvené.

G Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

Zhodnocení hospodářských a finančních dopadů navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky bylo provedeno v závěrečné zprávě z hodnocení dopadů regulace (RIA), která je samostatnou částí předloženého materiálu. V rámci RIA byly také zhodnoceny sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí.

H Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Nedochází k žádnému novému zpracování osobních údajů. Navrhovaná úprava se tak nedotýká soukromí a osobních údajů.

I Zhodnocení korupčních rizik

V důsledku přijetí navrhovaných změn nedojde ke změně korupčních rizik.

J Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Předkládaný návrh zákona nemá dopady na bezpečnost nebo obranu státu.

B. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K části první

Navrhuje se zrušit stávající poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů podle § 10b zákona o místních poplatcích a zavést dva poplatky za směsný komunální odpad.

Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, v současné době postrádá systematiku obvyklou v hmotněprávních předpisech upravujících daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění. Ministerstvo financí předložilo návrh novely zákona, která do zákona přináší novou systematiku, návrh je v legislativním procesu.

Jednotlivé poplatky, které obec na svém území může zavést, jsou ve stávající právní úpravě upraveny v samostatných ustanoveních, která obsahují navzájem promíchané konstrukční prvky daného poplatku. Tato legislativní technika však neodpovídá požadavkům na jasné vymezení a vzájemné odlišení jednotlivých konstrukčních prvků, proto dojde k její změně.

Nové poplatky za směsný komunální odpad mají relativně komplexní a částečně navzájem provázané konstrukční prvky. Z toho důvodu byl pro nově zaváděné poplatky opuštěn výše popsáný koncept zavedený v zákoně o místních poplatcích, a sice že je každý poplatek upraven komplexně v jediném ustanovení.

Vkládá se nově celá hlava formulovaná tak, aby odpovídala novele zákona Ministerstva financí, která vnáší do zákona o místních poplatcích novou systematiku.

K bodu 1 (§ 1 písm. g))

V návaznosti na zrušení poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů (novelizační bod č. 10) dochází k jeho vypuštění z výčtu poplatků, které může obec na svém území zavést.

K bodu 2 (§ 1 písm. h))

Do výčtu poplatků, které obec může na svém území zavést, se doplňují poplatky za komunální odpad. Podle § 10d se jimi rozumí poplatek za systém nakládání s komunálním odpadem a poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci.

K bodu 3 (§ 10b)

V návaznosti na změnu systematiky se ruší § 10b, který obsahuje právní úpravu poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Namísto tohoto poplatku bude zaveden poplatek za systém nakládání s komunálním odpadem, který je založen na obdobném principu jako rušený poplatek podle § 10b zákona o místních poplatcích.

K bodu 4 (Hlava VII)

V návaznosti na změnu systematiky se vkládá hlava VIII, která bude obsahovat právní úpravu poplatků za směsný komunální odpad (§ 10d až § 10s). Nový poplatek je upraven tak, aby odpovídal nové systematice místních poplatků, která bude v mezidobí zavedena.

K dílu 1, § 10d

Namísto stávajícího místního poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů podle § 10b zákona o místních poplatcích a poplatku za komunální odpad podle § 17a stávajícího zákona o odpadech se navrhuje zavést dvojici místních poplatků za směsný komunální odpad.

Na rozdíl od stávající úpravy tak nebude tato problematika upravena ve dvou zákonech dvěma typy poplatků s rozdílným režimem jejich správy (místní poplatek a poplatek svého druhu).

Poplatek za systém nakládání s komunálním odpadem je poplatek za samotnou existenci systému nakládání s komunálním odpadem v obci. Tento poplatek vychází z principu, že ze systému má prospěch každá osoba, která je přihlášená v obci (srov. důvodovou zprávu k § 10e vymezující poplatníka tohoto poplatku), a to zásadně stejnou měrou. Proto obec zavede tento poplatek v pevné výši.

Poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci je naopak založen na skutečném množství vyprodukovaného odpadu, který byl odložen do sběrných nádob nebo na určená místa, případně za kapacitu sběrných prostředků objednaných na poplatkové období.

Nově zaváděné poplatky se souhrnně označují jako „poplatky za směsný komunální odpad“. Každý z poplatků za směsný komunální odpad je upraven v samostatném dílu (díl 2 a díl 3) s tím, že ustanovení společná pro oba poplatky jsou upravena v dílu 4.

Obdobně jako v případě ostatních místních poplatků může obec zavést poplatky za směsný komunální odpad pouze jednotně pro celé území obce. Zůstává zachováno, že obec nemůže zavést oba poplatky najednou. Obec proto musí zvážit, který z poplatků je pro ni vhodný a odpovídá jejím potřebám a možnostem spravovat ho.

Nově zaváděné poplatky neobsahují výslovnou úpravu možnosti platit poplatek jednou fyzickou osobou za celou domácnost (§ 10b odst. 2 zákona o místních poplatcích), protože jde o nadbytečné ustanovení. Z ustanovení § 164 odst. 4 vyplývá, že poplatek může za daňový subjekt uhradit zásadně kdokoliv. Správce poplatku bude podle § 56 daňového řádu informovat, jakým způsobem má být taková platba provedená za více daňových subjektů identifikována, a to zejména v případě bezhotovostních plateb.

Dále je pro nadbytečnost vypuštěna úprava zakotvená v § 10b odst. 4 zákona o místních poplatcích, protože to které obci se poplatek platí, plyne již ze samotné povahy místního poplatku zaváděného obcí v samostatné působnosti a z toho, že správcem poplatku je její obecní úřad (§ 14 zákona o místních poplatcích).

K dílu 2 – poplatek za systém nakládání s komunálním odpadem

Jak již bylo uvedeno výše, představuje poplatek za nakládání s komunálním odpadem jednodušší z poplatků za směsný komunální odpad. Jednoduchost jeho správy je ale vyvážena absencí vazby na skutečnou produkci odpadu a dokonce i na to, zda poplatník poplatku v obci skutečně žije, nebo je v ní pouze přihlášen (srov. vymezení poplatníků v § 10e).

Poplatek se vztahuje k území celé obce, poplatník ho tedy dané obci platí za poplatkové období pouze jednou, bez ohledu na počet nemovitých věcí, které případně na území obce vlastní.

K § 10e

Subjekt poplatku je základním konstrukčním prvkem, který určuje, kdo má poplatkovou povinnost.

Subjekt poplatku za systém nakládání s komunálním odpadem je vymezen stejně jako subjekt rušeného poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů podle § 10b zákona o místních poplatcích. Na rozdíl od rušeného § 10b je však subjekt poplatku výslovně označen jako poplatník.

Poplatníkem poplatku za systém nakládání s komunálním odpadem je vždy pouze fyzická osoba. Právnícké osoby poplatníkem tohoto poplatku být nemohou.

Stejně jako ve stávající úpravě jsou vedle fyzických osob přihlášených v obci poplatníky i fyzické osoby, které vlastní nemovité věci zahrnující byt nebo stavbu určenou k rodinné rekreaci umístěné na území obce, ve kterých není přihlášena žádná osoba. Důvodem je zamezení možného obcházení poplatkové povinnosti.

Ve stávající právní úpravě se užívaly pojmy „stavba určená k individuální rekreaci“, „byt“ a „rodinný dům“. V návaznosti na rekodifikaci soukromého práva dochází ke změně užití terminologie, protože tyto pojmy již nemusí představovat samostatné nemovité věci, a tedy nemusí být předmětem vlastnictví. Z toho důvodu se nově užívá pojmu „nemovitá věc zahrnující byt nebo stavbu určenou k rodinné rekreaci“. Podle § 2236 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, je bytem místnost nebo soubor místností, které jsou částí domu, tvoří obytný prostor a jsou určeny a užívány k účelu bydlení. Stavbu určenou k rodinné rekreaci vymezuje vyhláška č. 357/2013 Sb., o katastru nemovitostí jako stavbu, jejíž objemové parametry a vzhled odpovídají požadavkům na rodinnou rekreaci a která je k tomuto účelu určena; stavba pro rodinnou rekreaci může mít nejvýše dvě nadzemní podlaží a jedno podzemní podlaží a podkroví. Jde například o rekreační domek, chatu, rekreační chalupu či zahrádkářskou chatu.

Nemovitou věcí zahrnující byt tak je zejména pozemek, na kterém stojí obytná budova, jednotka podle občanského zákoníku, obytná stavba, která doposud právně nesplynula s pozemkem, ale například i zemědělská usedlost nebo víceúčelová stavba jako například polyfunkční dům obsahující byty i nebytové prostory určené k podnikání.

K § 10f

Předmět poplatku je základním konstrukčním prvkem, který určuje, jaká hospodářská skutečnost podléhá zpoplatnění, a na jeho naplnění je vázán vznik poplatkové povinnosti (srov. § 3 daňového řádu).

Předmětem poplatku za systém nakládání s komunálním odpadem je skutečnost, že má poplatník v obci možnost využívat systém nakládání s odpadem podle zákona o odpadech, tedy že obec takový systém pro fyzické osoby zavedla a provozuje ho.

Předmět poplatku nezahrnuje systém nakládání s odpadem vznikajícím při podnikatelské činnosti fyzických osob, protože nejde o směsný komunální odpad.

K § 10g

Osvobození od poplatku je ostatním konstrukčním prvkem, který omezuje poplatkovou povinnost poplatníků.

Poplatku za systém nakládání s komunálním odpadem podléhá zásadně každá fyzická osoba, která je přihlášená v obci (srov. § 10e odst. 2), ať už v obci skutečně bydlí nebo ne. Navrhuje se osvobození od tohoto poplatku, a to buď v případě, kdy daná fyzická osoba ve skutečnosti bydlí v jiné obci, ve které je poplatníkem poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci (z povahy věci nemůže být tato osoba v jiné obci poplatníkem poplatku za systém nakládání s komunálním odpadem z titulu toho, že by v této jiné obci byla také přihlášená) nebo v případě, kdy je tato osoba umístěna ve zvláštním zařízení (jde zejména o děti, seniory a o osoby se zdravotním postižením).

Osvobození podle odstavce 1 písm. a) se uplatní na poplatníky, kteří jsou poplatníky poplatku za systém nakládání s komunálním odpadem v obci, kde jsou přihlášení (srov. § 10e odst. 2), ale má bydliště v jiné obci, kde platí poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci. Osvobození podle odstavce 1 písm. a) se neuplatní na poplatníky, kteří v jiné obci nemají bydliště, ale jsou v této obci poplatníkem poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci pouze z titulu vlastnictví nemovité věci, ve které nemá bydliště žádná fyzická osoba (srov. § 10i písm. b)).

Osvobození umístěných osob podle odstavce 1 písm. b) až e) se přebírá z dosavadní právní úpravy poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů podle § 10b zákona o místních poplatcích. Pro vznik nároku na osvobození není rozhodné, ve které obci jsou fyzické osoby umístěné, mohou tedy být umístěné kdekoliv, tedy i na území obce, ve které jsou přihlášeny.

Pro vznik nároku na osvobození je rozhodný stav na konci dílčího období, kterým je kalendářní měsíc (srov. § 10o).

Podle odstavce 2 se od poplatku za systém nakládání s komunálním odpadem neosvobozují fyzické osoby, které vlastní nemovitou věc zahrnující byt nebo stavbu určenou k rodinné rekreaci umístěnou na území obce, ve které není přihlášená žádná osoba, a to i kdyby se na ně vztahovalo některé z osvobození podle odstavce 1. V případě, že by je přesto obec chtěla osvobodit od poplatku, může tak učinit v obecně závazné vyhlášce podle § 14 odst. 2 zákona o místních poplatcích.

K § 10h

Stávající poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů podle § 10b zákona o místních poplatcích má dvě složky. První složka je stanovena paušálně a druhá vychází ze skutečných nákladů obce.

Tento model se navrhuje opustit. Poplatek za systém nakládání s komunálním odpadem zavede obec v jednotné, paušálně určené výši.

S ohledem na paušální charakter poplatku se nevymezují zbývající základní konstrukční prvky, a sice základ, sazba a výpočet. Tyto konstrukční prvky vyplývají z textu právního předpisu implicitně.

Nevyšší možná sazba poplatku je nastavena na 1 100 Kč. Tento přístup zachovává dosavadní nevyšší sazbu poplatku, pouze ji navyšuje o inflaci od roku 2012, kdy byla tato výše do zákona zavedena dokonce roku 2015 (0,7%) a dále Českou národní bankou předpokládanou (1,69% IV 2016 a 2,2 I 2017) inflaci do doby nabytí účinnosti tohoto zákona.

V odstavci 2 se zachovává poměrné snížení poplatku v případě, že v průběhu poplatkového období dojde ke změně v přihlášení, vlastnictví nemovité věci, přihlášení osob ve vlastněné nemovité věci nebo v osvobození poplatníka (srov. rušený § 10b odst. 6). Poplatek se snižuje o jednu dvanáctinu roční výše za každé dílčí období (kalendářní měsíc, srov. § 10o), kdy buď poplatník nebyl přihlášen v obci, ani v ní nevlastnil nemovitou věc, ve které nebyla přihlášena žádná fyzická osoba, nebo ve kterých byl od poplatku osvobozen (srov. § 10g). Přitom je rozhodný stav v poslední den dílčího období. Ve svém důsledku je tak naplněn cíl, aby byl poplatek placen pouze za kalendářní měsíce poplatkového období, ve kterých jsou naplněny konstrukční prvky poplatku.

Na výši poplatku nemá vliv, kolik nemovitých věcí případně fyzická osoba v obci vlastní, poplatkovou povinnost má vůči dané obci pouze jednou.

K dílu 3 - poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci

Na rozdíl od poplatku za systém nakládání s komunálním odpadem, který se platí za samotnou existenci systému a bez vazby na skutečnou produkci odpadu, je poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci konstruován tak, aby produkci odpadu zachycoval. Vychází tak z obecných principů práva životního prostředí „znečišťovatel platí“ (*polluter pays*) a „plat' tolik, kolik vyhodíš“ (*pay as you throw*). Poplatku podléhá odkládání komunálního odpadu do k tomu určených sběrných nádob nebo na určená místa a poplatníkem jsou zejména osoby, které v obci skutečně bydlí a produkují v ní odkládaný odpad.

Tento poplatek je možné zavést ve dvou základních režimech. Buď jde o poplatek za množství (hmotnost nebo objem) vyprodukovaného odpadu, nebo jeho výše vychází z objednané kapacity sběrných prostředků.

Aby mohla obec zavést poplatek v prvním režimu, musí disponovat prostředky, které umožní množství odpadu prokazatelně změřit. V případě, že obec zavede poplatek odvozený od hmotnosti odloženého odpadu, může jít například o kukavozy, které jsou schopné identifikovat konkrétní sběrnou nádobu a jsou schopné ji před jejím vyprázdněním zvážit. Naopak v případě, že obec zavede poplatek odvozený od objemu odloženého odpadu, by mohlo postačovat i vedení provozní evidence, ve které by bylo evidováno, zda byla konkrétní sběrná nádoba o známém objemu při svážce odpadu vyprázdněna.

Poplatek v druhém režimu vychází z objednané kapacity sběrných prostředků na dané období, tedy z předpokládaného množství odpadu, které bude v tomto období odloženo, a jehož odvoz bude muset být zajištěn. Obcím je ponechána volnost ve způsobu realizace objednávání kapacity sběrných prostředků. Může jít například o celkový objem přidělených pytlů na odpad, nebo o součin objemu přidělené sběrné nádoby a počtu jejích vyprázdnění za poplatkové období (k tomu více níže u § 10k). Cílem je, aby obec nemusela v důsledku zavedení poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci měnit zavedený a funkční systém nakládání s odpadem, který uplatňuje již v současné době.

Poplatek se vztahuje ke konkrétní nemovité věci zahrnující byt nebo stavbu určenou k rodinné rekreaci (více k tomu výše u § 10e). Poplatek se tedy platí za každou nemovitou věc, ve které má poplatník bydliště, případně za každou nemovitou věc, ve které nikdo nemá bydliště, a kterou poplatník vlastní.

K § 10j

Subjekt poplatku je základním konstrukčním prvkem, který určuje, kdo má poplatkovou povinnost.

Poplatníkem poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci je fyzická osoba, která má v nemovité věci bydliště. O které nemovité věci jde, vyplývá z vymezení předmětu poplatku (srov. § 10j), tj. musí jít pouze o nemovité věci zahrnující byt nebo stavbu určenou k rodinné rekreaci, které se nacházejí na území obce, která poplatek zavedla.

Podle § 80 občanského zákoníku má fyzická osoba bydliště v místě, kde se zdržuje s úmyslem žít tam s výhradou změny okolností trvale, a pokud takové místo není, pak má bydliště v místě, kde žije, kde má majetek, popřípadě místo, kde měla bydliště naposledy.

V případě, že v dané nemovité věci nemá bydliště žádná fyzická osoba, je poplatníkem poplatku vlastník této nemovité věci. V tomto případě může být poplatníkem jak fyzická, tak právnická osoba.

Obdobně to platí i pro nemovitou věc, která je ve svěřenském fondu (tj. nemá vlastníka). V takovém případě je poplatníkem tento svěřenský fond. V takovém případě se uplatní § 20 odst. 3 a § 24 odst. 6 daňového řádu.

K § 10j

Předmět poplatku je základním konstrukčním prvkem, který určuje, jaká hospodářská skutečnost podléhá zpoplatnění, a na jeho naplnění je vázán vznik poplatkové povinnosti (srov. § 3 daňového řádu).

Předmětem poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci je odkládání směsného komunálního odpadu z nemovité věci zahrnující byt nebo stavbu určenou k rodinné rekreaci (srov. § 10e), která se nachází na území obce, která poplatek zavedla.

Odkládáním odpadu se zvláště rozumí jeho odkládání do sběrných nádob nebo na k tomu určená místa. Odkládáním odpadu z nemovité věci zahrnující byt nebo stavbu k rodinné rekreaci se pak rozumí odkládání odpadu, který vznikl v této nemovité věci, nebo v souvislosti s ní.

K § 10k

Základ poplatku je základním konstrukčním prvkem, který konkretizuje předmět daně a vyjadřuje ho hodnotou předmětu nebo jinou měrnou jednotkou vztahující se k předmětu.

Obec při zavádění poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci musí zvolit, zda základ poplatku bude vycházet z

- a) hmotnosti komunálního odpadu, odloženého z nemovité věci (hmotnostní základ),
- b) objemu komunálního odpadu, odloženého z nemovité věci (objemový základ), nebo

- c) objednané kapacity sběrných prostředků na odpad pro nemovitou věc (kapacitní základ).

Obec může zvolit pouze jeden typ základu, a to pro celé území obce a pro celé poplatkové období (kalendářní rok – srov. § 10o odst. 1). Přitom musí vzít v úvahu své technické možnosti, protože zavedení hmotnostního a objemového základu předpokládá, že bude schopná zjistit hmotnost či objem odloženého odpadu a přiřadit je ke konkrétní nemovité věci. Zavedení hmotnostního či objemového základu ale není na překážku, pokud by více nemovitých věcí sdílelo sběrný prostředek na odpad (například jeden kontejner na panelový dům, ve kterém je více jednotek). Odpad odložený do takového sběrného prostředku by se pak musel poměrně rozdělit mezi jednotlivé nemovité věci.

V případě zavedení kapacitního základu má obec široké možnosti, jakým způsobem tento systém zavést tak, aby vyhovoval potřebám obce. Objednanou kapacitou tak může, mimo jiné, být:

- a) součin objemu přiděleného sběrného prostředku a počtu objednaných odvozů odpadu z něj,
- b) součin objemu přiděleného sběrného prostředku a počtu objednaných a skutečně provedených odvozů odpadu z něj,
- c) celkový objem přidělených sběrných prostředků (počet přidělených pytlů na odpad nebo nálepek na sběrný prostředek).

Dílčí základ poplatku se určuje na měsíční bázi. V každém kalendářním měsíci se dílčí základ určí tak, že se hmotnost, objem či kapacita rozdělí mezi počet poplatníků, kteří v nemovité věci měli bydliště. Pokud v nemovité věci nemá bydliště žádná fyzická osoba (a poplatníkem je tedy vlastník této nemovité věci nebo svěřenský fond, ve kterém je tato nemovitá věc), připadne na vlastníka nebo svěřenský fond celá hmotnost, celý objem nebo celá objednaná kapacita za dané dílčí období.

V odstavci 5 se navrhuje umožnit, aby obec určila minimální výši dílčího základu pro poplatníka (tedy základu za dílčí období, kterým je kalendářní měsíc), aby se tím omezila motivace obcházet poplatkovou povinnost tím, že se bude poplatník zbavovat směsného komunálního odpadu nežádoucím způsobem (spalování vlastními silami, černé skládkování apod.).

Zákon určuje maximální hodnotu minimálního dílčího základu, protože obec by mohla pomocí tohoto institutu obejít maximální výši poplatku podle dílu 2, tím, že by určila minimální hodnotu dílčího základu například vyšší než je průměrné množství produkce směsného komunálního odpadu na občana. V případě, že by obec nastavila výši poplatku 6 Kč za kilogram a minimální dílčí základ například na 20 kg, tedy 240 kg za rok, výše minimálního poplatku v dané obci by byla 1 440 Kč tedy více než je nevyšší možný poplatek podle dílu 2. Maximální hodnota minimálního dílčího základu byla zvolena ve výši 10 Kg (na kalendářní měsíc) v případě hmotnostního základu a 60 l v případě objemového dílčího základu a v případě kapacitního dílčího základu.

Zákon určuje maximální hodnotu minimálního dílčího základu v případě objemového dílčího základu a v případě kapacitního dílčího základu ve stejné výši. Je tomu tak proto, že minimální dílčí základ má odpovídat očekávané minimální produkci odpadu na osobu. V případě objemového dílčího základu jde o očekávaný objem odloženého odpadu na osobu za měsíc a v případě kapacitního dílčího základu jde o minimální očekávaný objem objednaných sběrných prostředků na osobu za měsíc. Vzhledem k tomu, že obě hodnoty

vychází z očekávaného objemu odloženého odpadu na osobu a období, lze očekávat, že budou stejné.

Fakticky představuje stejné množství odpadu i maximální hodnota u hmotnostního základu, protože dle výsledků studií v minulosti zpracovaných pro ministerstvo životního prostředí vyplývá, že 1 m³ směsného komunálního odpadu váží přibližně 160 kg.

K § 10l

Sazba poplatku je základním konstrukčním prvkem, který je měřítkem, pomocí kterého se vypočte poplatek ze základu poplatku.

Sazba poplatku je uvedena pro jednotlivé dílčí základy, odpovídá tedy sazbě za dílčí období, kterým je kalendářní měsíc.

U hmotnostního základu je nejvyšší sazba poplatku nastavena ve výši 6 Kč za kilogram. V případě objemového dílčího základu a v případě kapacitního dílčího základu je nejvyšší sazba poplatku ve stejné výši a to 1 Kč za litr. S ohledem na výše uvedený přepočtení si všechny tři sazby pro jednotlivé základy po zaokrouhlení odpovídají.

Toto nastavení je optimální z několika důvodů. Pokud použijeme průměrnou produkci směsných komunálních odpadů původem z obcí na jednoho obyvatele, která dle údajů ministerstva činila v roce 2013 205 kg za rok, a vztáhneme na ni maximální sazbu poplatku, přesáhne mírně maximální výši poplatku podle dílu 2, což znamená, že si nastavení těchto dvou poplatků odpovídají, přičemž u tohoto poplatku je zachována jeho základní motivační funkce.

K § 10m

Výpočet poplatku je základním konstrukčním prvkem, který určuje vzorec, pomocí kterého se vypočte konkrétní výše poplatku.

Poplatek se vypočte jako součet dílčích poplatků za jednotlivé kalendářní měsíce. Dílčí poplatek za kalendářní měsíc se pak vypočte jako součin základu zaokrouhleného na celé jednotky nahoru (tedy množství odloženého odpadu nebo objem objednané kapacity) a sazby pro tento základ.

Výpočet poplatku lze shrnout do následujícího matematického vzorce:

$$\text{Poplatek}_{\text{rok}} = \sum_{M=1}^{12} (\text{Dílčí poplatek}_M) = \sum_{M=1}^{12} ([DZ_M] \cdot S_Z) = \sum_{M=1}^{12} \left(\left\lceil \frac{O_M}{\# \text{ poplatníků}_M} \right\rceil \cdot S_Z \right)$$

Význam jednotlivých symbolů:

Poplatek_{rok}..... výše poplatku za poplatkové období (kalendářní rok)

M.....kalendářní měsíc, započtou se pouze měsíce, ve kterých měl poplatník bydliště v nemovité věci nebo ve kterých vlastnil nemovitou věc, ve které neměla bydliště žádná fyzická osoba; v případě svěrenského fondu pouze měsíce, ve kterých byla v tomto fondu nemovitá věc, ve které neměla bydliště žádná fyzická osoba

Dílčí poplatek $_M$výše dílčího poplatku za kalendářní měsíc M

[...]zaokrouhlení na celé číslo nahoru

DZ_Mvýše dílčího základu za kalendářní měsíc M připadající na poplatníka, tedy buď hmotnost nebo objem odloženého odpadu za tento měsíc, nebo objem objednané kapacity sběrných nádob na tento měsíc

S_Zsazba poplatku pro dílčí základ Z

O_Mhmotnost nebo objem odloženého odpadu za měsíc M nebo objem objednané kapacity sběrných nádob na měsíc M

poplatníků $_M$počet poplatníků, kteří měli v nemovité věci bydliště v měsíci M ; pokud v nemovité věci neměla bydliště žádná fyzická osoba, užit se pro účely výpočtu hodnota 1.

K § 10n

Pro zjednodušení správy poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci se navrhuje zavést plátce poplatku, který od poplatníků poplatek vybere a odvede jej správci poplatku, tedy obecnímu úřadu. Tento plátce není povinen podávat hlášení ani vyúčtování podle daňového řádu, neboť mu tuto povinnost zákon o místních poplatcích neukládá.

Plátcem poplatku je společenství vlastníků jednotek, pokud pro daný dům (který je součástí předmětné nemovité věci) vzniklo. Plátcem je dále svěřenský fond v případě nemovité věci ve svěřenském fondu, se kterým se pro účely správy daní podle § 24 odst. 6 daňového řádu zachází zásadně jako s právnickou osobou (podle § 20 odst. 3 daňového řádu má stejná práva a povinnosti jako tento fond i jeho svěřenský správce). V ostatních případech je plátcem poplatku vlastník nemovité věci.

V případě, že by vlastník nemovité věci nebo svěřenský fond byl zároveň poplatníkem poplatku, tak vůči sobě z povahy věci v roli plátce poplatku nevystupuje, ale jedná se správcem poplatku přímo jako poplatník.

K § 10o

Protože, při uvedených způsobech zpoplatnění se odpad váží a měří při svozu je nastavena informační povinnost obce ve vztahu k plátcovi o množství předaného odpadu.

K § 10p

Pro oba poplatky za směsný komunální odpad platí, že poplatkovým obdobím je kalendářní rok. Obec v návaznosti na poplatkové období určí splatnost poplatku (§ 14 odst. 2 zákona o místních poplatcích).

Vzhledem k tomu, že v průběhu poplatkového období může docházet ke změnám, které mají vliv na výši poplatku (změna obce, ve které je fyzická osoba přihlášená, vznik nároku na osvobození apod.), navrhuje se zavést dílčí období, kterými jsou kalendářní měsíce, přičemž je zásadně rozhodný stav v poslední den posuzovaného dílčího období (srov. např. § 10h odst. 2, § 10k odst. 4 písm. a) bod 2).

K § 10g

Nově není odvozeno nastavení maximální výše poplatku od skutečných nákladů obce na obecní systém. Toto omezení je nově zajištěno nastavením účelovosti poplatku.

Náklady na provoz systému nakládání s komunálním odpadem vznikajícím na území obce při jiné činnosti fyzických osob než při podnikání podle § 43 zákona o odpadech, které je možné financovat z výnosu z poplatků za komunální odpad:

Pořízení, údržba (oprava, čištění), obnova a následné vyprazdňování shromažďovacích prostředků, včetně odpadkových košů. Investiční a provozní náklady na obecní sběrné dvory.

Náklady na překládání odpadů z jednotlivých shromažďovacích prostředků do přepravních prostředků a jejich přepravu do zařízení ke sběru, využití nebo odstranění odpadů.

Náklady na sběr (svoz) odpadů.

Náklady na využití odpadů, náklady na odstranění odpadů včetně poplatku za ukládání odpadu na skládce.

Osvětová činnost zahrnující náklady na informování o předcházení vzniku odpadů, o organizaci obecního systému a výsledcích odpadového hospodářství obce.

V případě, že je k výše uvedeným činnostem využívána vlastní mechanizace či zařízení, lze náklady na pořízení a provoz mechanizace či zařízení započítat pouze ve výši odpovídající ročnímu odpočtu podle daňových zákonů a poměru využití dané mechanizace či zařízení k výše uvedeným činnostem při nakládání s odpadem v rámci obecního systému. Náklady na personální zajištění činnosti je možné opět započítávat pouze v poměru, v jakém vykonávají výše vymezenou činnost ve vztahu ke komunálnímu odpadu dané obce.

Dále se zahrnují náklady na činnost administrativních pracovníků při zajištění obecního systému, včetně výběru poplatku. Personální zajištění zařízení k přepravě či využití odpadů. Započítat lze pouze mzdové náklady na osoby podle jejich podílu úvazku na výše zmíněných činnostech.

Do výpočtu se zahrnují náklady jak na nakládání s komunálním odpadem, tak na nakládání se stavebními a jinými odpady zahrnutými do obecního systému.

Nutné je upozornit, že vše výše uvedené se vztahuje pouze na odpad pocházející od nepodnikajících fyzických osob. Do nákladů není možné zahrnovat náklady vztahující se k odpadu pocházejícímu od původců odpadu zapojených do obecního systému. Tyto náklady jsou, případně mají být, pokryty platbou původců obci na základě smlouvy. Vzhledem k tomu, že s odpadem od zapojených původců odpadu bude často nakládáno společně s odpadem pocházejícím od občanů, a návrh zákona o odpadech připouští, že tyto odpady mohou být zahrnuty do obecního systému, lze připustit, že je možné započítat celé náklady a následně odečíst úhradu, kterou obec od původců obdržela.

Od nákladů na obecní systém, které mohou být financovány z výnosu z poplatků, je nezbytné odečíst příjmy obce od výrobců podle zákona o výrobcích s ukončenou životností a autorizované obalové společnosti podle zákona o obalech, a také příjmy obce z prodeje odpadu (druhotných surovin).

Dále je třeba uvést, že do nákladů na provoz obecního systému je možné zahrnout náklady na likvidaci černých skládek pouze do podílu množství komunálních odpadů na černé skládce. Do nákladů lze také započítat úklid ulic v případě tzv. litteringu a uličních smetků.

K § 10r

Pro oba poplatky za směsný komunální odpad se uplatní solidární poplatková povinnost vlastníků nemovité věci v případě, že má tato nemovitá věc více spoluvlastníků.

Všichni spoluvlastníci nemovité věci tak vystupují jako jediný daňový subjekt, tedy jako jediný poplatník nebo jediný plátcce a plní poplatkové povinnosti společně a nerozdílně. To znamená, že správce poplatku může požadovat splnění poplatkové povinnosti po libovolném spoluvlastníkovi, a to v plné výši. Vzájemné vyrovnání spoluvlastníků je věcí jejich soukromoprávní dohody.

Tato úprava se přejímá ze stávajícího § 10b odst. 1 písm. b) věty za středníkem zákona o místních poplatcích.

K § 10s

S ohledem na existenci jednotek podle zákona o vlastnictví bytů se doplňuje ustanovení, které je v daňových zákonech v širším smyslu standardním a jehož účelem je i na tyto jednotky vztáhnout režim nových jednotek podle občanského zákoníku. V návaznosti na toto ustanovení je třeba i na jednotku podle zákona o vlastnictví bytů hledět jako na nemovitou věc.

Z uvedeného vyplývá, že například pro účely § 10e odst. 1 písm. b) je nemovitou věcí zahrnující byt (zahrnující byt ve smyslu právním) také bytová jednotka podle zákona o vlastnictví bytů.

K bodu 5 (část třetí)

V rámci přehlednosti se upravuje způsob stanovení předmětného poplatku obcí do ustanovení týkajícího se náležitostí obecně závazných vyhlášek.

K bodu 6 (§ 16a)

Podle stávajícího znění § 16a zákona o místních poplatcích může obecní úřad zcela nebo z části prominout poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů podle § 10b zákona o místních poplatcích. V případě poplatku za komunální odpad podle § 17a stávajícího zákona o odpadech obecní úřad tuto pravomoc nemá.

Navrhuje se zachovat obecním úřadům tuto pravomoc, a to v obdobném rozsahu jako podle stávající právní úpravy. Z toho důvodu se tedy navrhuje umožnit obecnímu úřadu prominout pouze poplatek za systém nakládání s komunálním odpadem (který navazuje na stávající poplatek podle § 10b zákona o místních poplatcích), ale zároveň nerozšiřovat tuto pravomoc i na poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci (který vychází z poplatku podle § 17a zákona o odpadech).

K článku II (Přechodná ustanovení)

K odstavci 1:

Obdobně jako v případě novel jiných daňových zákonů se z důvodu vyloučení retroaktivity stanovuje, že se v případě všech poplatkových povinností plynoucích z právní úpravy místního poplatku podle stávajícího § 10b zákona o místních poplatcích, které vzniknou přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, bude i nadále postupovat podle stávajícího znění zákona o místních poplatcích. Zrušený § 10b tak bude pro povinnosti vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona použitelný i nadále.

Protože je část právní úpravy místního poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů obsažena v obecně závazných vyhláškách obce, která jej zavedla, platí obdobně ustanovení o použitelnosti stávající právní úpravy i v případě těchto vyhlášek.

K odstavci 2:

Obcím se ponechává možnost zachovat pro poplatkové období 2021 stávající místní poplatek. Tím se obci vytváří dostatečný prostor pro zavedení a smluvní zajištění nových způsobů nakládání s komunálním odpadem podle nového zákona o odpadech a pro zajištění dostatečného financování tohoto nového systému některým z nových místních poplatků za komunální odpad.

Obec není povinna tuto možnost využít a může zavést nové místní poplatky za komunální odpad již pro poplatkové období 2021. Pokud ale obec této možnosti (i konkludentně) využije, bude na jejím území nadále použitelný stávající § 10b zákona o místních poplatcích a obecně závazná vyhláška obce, která toto ustanovení prováděla. Podmínkou je, aby tato vyhláška byla účinná k 1. lednu 2021. Obecně závaznou vyhlášku podle § 10b zákona o místních poplatcích tak není možné vydat po tomto dni.

Místní poplatek podle stávajícího § 10b zákona o místních poplatcích lze vybírat pouze do konce roku 2021. Do konce roku 2021 by také měly být vydány nové obecně závazné vyhlášky upravující místní poplatek za komunální odpad. Pokud k jejich vydání nedojde, zrušují se ustanovení týkající se stávajícího místního poplatku v původních vyhláškách ze zákona.

Od 1. ledna 2022 již nebude v žádné obci možné vybírat poplatek podle stávajícího § 10b zákona o místních poplatcích.

K odstavci 3:

Poplatníci poplatku za systém nakládání s komunálním odpadem, kteří jsou poplatníkem jenom z důvodu svého místa přihlášení, jsou podle § 10g od poplatku osvobozeni pokud mají bydliště v jiné obci, která zavedla poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci.

Stávající poplatek podle § 17a zákona o odpadech má obdobný charakter jako nový místní poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci a obec jej může podle § 146 odst. 10 nového zákona o odpadech vybírat ještě v poplatkovém období 2021. Z toho důvodu se navrhuje uplatnit obdobně osvobození od poplatku za systém nakládání s komunálním odpadem v případě, kdy má taková osoba bydliště v jiné obci, která podle § 146 odst. 10 nového zákona o odpadech i v poplatkovém období 2021 vybírá poplatek za komunální odpad podle stávajícího § 17a zákona o odpadech.

Ustanovení odkazuje na nový zákon o odpadech, jehož číslo bude doplněno v rámci redakční úpravy před publikací ve Sbírce zákonů.

K odstavci 4:

Odstavec 4 upravuje vzájemnou neslučitelnost (i) nových poplatků za komunální odpad, (ii) místního poplatku podle stávajícího § 10b zákona o místních poplatcích, (iii) poplatku podle stávajícího § 17a zákona o odpadech a (iv) úhrady za shromažďování, sběr, přepravu, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů od fyzických osob na základě smlouvy podle stávajícího § 17 zákona o odpadech.

Obec si tak musí vybrat, zda v poplatkovém období 2021 zachová stávající místní poplatek podle § 10b zákona o místních poplatcích podle odstavce 2, zda zachová stávající poplatek za komunální odpad podle § 17a zákona o odpadech (srov. § 146 odst. 10 nového zákona o odpadech), zda zachová výběr úhrady za shromažďování, sběr, přepravu, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů od fyzických osob na základě smlouvy podle stávajícího § 17 zákona o odpadech (srov. § 146 odst. 7 nového zákona o odpadech), nebo zda v poplatkovém období 2021 zavede některý z nových místních poplatků za komunální odpad.

S ohledem na to, že poplatkovým obdobím stávajících i nových poplatků je kalendářní rok, ale není možné ponechat stávající poplatek v účinnosti po část roku 2021 a zavést některý z nových poplatků po zbytek roku 2021.

Ustanovení odkazuje na nový zákon o odpadech, jehož číslo bude doplněno v rámci redakční úpravy před publikací ve Sbírce zákonů.

K odstavci 5:

Konstrukce dosavadního místního poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů je velmi podobná konstrukci nového místního poplatku za systém nakládání s komunálním odpadem. Aby byly zmírněny dopady na obecní úřady, které jsou správcem místních poplatků, navrhuje se nečinit v platební rovině rozdíly mezi novým a starým místním poplatkem.

V praxi to znamená zejména to, že se oba poplatky, starý i nový, evidují na stejném osobním daňovém účtu. Pokud tedy obec měla zaveden poplatek podle stávajícího § 10b zákona o místních poplatcích a namísto něj zavede poplatek podle nového § 10e an., nebude nutné provádět v systémech pro správu placení poplatku zásadnější úpravy.

K části druhé

K bodu 1 (§ 19 odst. 1 písm. f))

Aby se zabránilo změně zažitého označení písmen v ustanovení § 19 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o daních z příjmů“) v souvislosti se zrušením stávajícího písmene zc), dochází k přesunu části stávající normy obsažené v § 19 odst. 1 písm. f) do písmene zc).

K bodu 2 (§ 19 odst. 1 písm. zc))

Zákon o vybraných výrobcích s ukončenou životností stanoví provozovatelům kolektivního systému povinnost vytvářet finanční rezervu na krytí budoucích nákladů. Tvorba této rezervy

bude v návaznosti na novou úpravu § 10 odst. 2 zákona č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, ve znění pozdějších předpisů daňově uznatelným výdajem. V souvislosti s touto úpravou se navrhuje zrušit ustanovení § 19 odst. 1 písm. zc) zákona o daních z příjmů, které osvobozuje od daně z příjmů některé příspěvky placené provozovatelům kolektivního systému, neboť nelze zavést systém, kdy daňově uznatelné výdaje souvisejí s osvobozenými příjmy. Zrušením daného osvobození bude nastaven daňově neutrální režim pro všechny provozovatele kolektivních systémů zpracování odpadů.

Nová úprava zároveň sníží administrativní náročnost, protože kolektivní systémy již nebudou muset klíčovat jednotlivé výdaje podle toho, s jakými typy příjmů souvisejí. Podle dosavadní úpravy, kdy příjem z některých druhů příspěvků byl od daně z příjmů osvobozen, zatímco jiné typy příjmů osvobozeny nebyly, musel provozovatel kolektivního systému vždy vyhodnocovat, zda výdaj či jeho část souvisí s osvobozeným příjmem, a tento výdaj ze základu daně vylučovat. Tento systém je administrativně značně náročný jak pro poplatníka, tak pro správce daně. Vzhledem k tomu, že provozovatel kolektivního systému podle zákona o vybraných výrobcích s ukončenou životností nesmí rozdělovat zisk a předpokládá se, že bude hospodařit s vyrovnaným rozpočtem, nebude mít tato úprava významný dopad na inkaso daně z příjmů.

Aby se zabránilo změně zažitého označení písmen v ustanovení § 19 odst. 1 zákon o daních z příjmů v souvislosti se zrušením stávajícího písmene zc), dochází k přesunu části stávající normy obsažené v § 19 odst. 1 písm. f) do písmene zc).“.

K části třetí

K bodu 1 (§ 10 odst. 2)

Navrhuje se do zákona č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o rezervách“) výslovně doplnit, že rezerva na zajištění rekultivace a následné péče o skládku podle § 41 zákona upravujícího odpady, rezerva na krytí budoucích nákladů na kolektivní plnění povinností výrobců podle § 49 zákona upravujícího vybrané výrobky s ukončenou životností a rezerva na krytí budoucích nákladů na sdružené plnění povinností osob uvádějících obaly na trh nebo do oběhu podle § 21a zákona upravujícího obaly patří mezi ostatní rezervy vymezené v § 10 zákona o rezervách. Pokud splní všechny podmínky stanovené zákonem o rezervách, jsou výdajem na dosažení, zajištění a udržení příjmů podle zákona o daních z příjmů.

Ustanovení § 10 odst. 2 zákona o rezervách vymezuje, které další rezervy upravené jiným právním předpisem jsou pro účely zjištění základu daně z příjmů daňově uznatelné. Z důvodu právní jistoty, přehlednosti a zajištění aplikace navazujících ustanovení zákona o rezervách (např. § 10a) je žádoucí, aby tato daňová uznatelnost byla stanovena zákonem o rezervách a nikoliv jiným právním předpisem, který danou rezervu upravuje, neboť v takovém případě by se de facto jednalo o nepřímou novelu zákona o rezervách.

K bodu 2 (§ 10a odst. 4 úvodní část ustanovení)

Navrhovaná úprava stanoví, že peněžní prostředky rezervy na krytí budoucích nákladů na kolektivní plnění povinností výrobců podle zákona upravujícího vybrané výrobky s ukončenou životností a rezervy na krytí budoucích nákladů na sdružené plnění povinností osob uvádějících obaly na trh nebo do oběhu podle zákona upravujícího obaly nelze použít na nákup státních dluhopisů, neboť je žádoucí, aby předmětné finanční prostředky byly vždy kolektivnímu systému resp. autorizované obalované společnosti k dispozici. Nejedná se zde

tedy o rezervu tvořenou na předem známou či předvídatelnou (dlouhou) dobu, jako tomu je u ostatních rezerv, ale spíše o pohotovostní rezervu na pokrytí náhlých a obtížně předvídatelných událostí.

K bodu 3 (§ 10a odst. 4 písm. b))

Jedná se o legislativně technickou úpravu, kterou se zajišťuje terminologické provázání rezervy na rekultivace a sanace skládek na nový zákon o odpadech.

K části čtvrté

V zákoně o pozemních komunikacích se přizpůsobuje terminologie navrhovanému zákonu, pokud jde o zařízení ke sběru nebo zpracování vozidel s ukončenou životností, a nahrazuje se odkaz na rušený zákon o odpadech odkazem na navrhovaný zákon.

K části páté

Kvůli dosažení plného souladu českých předpisů v odpadovém hospodářství s rámcovou směrnicí, je nutné zrušit ustanovení veterinárního zákona, která zcela vyjímá vedlejší produkty živočišného původu z působnosti odpadových předpisů.

K části šesté

V zákoně o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích se přizpůsobuje terminologie navrhovanému zákonu, pokud jde o zařízení ke sběru nebo zpracování vozidel s ukončenou životností a informační systém pro vedení informací o vozidlech s ukončenou životností, a nahrazuje se odkaz na rušený zákon o odpadech odkazem na navrhovaný zákon.

K části sedmé

S ohledem na náklady na vydávání rozhodnutí v oblasti přeshraniční přepravy se mění zákon o správních poplatcích.

K části osmé

Návrh nastavuje jednoznačné požadavky na soustředování odpadů přebraných lékárnami od občanů tak, aby nedošlo k ohrožení zdraví zaměstnanců a zákazníků lékáren ani zaměstnanců odpadových společností, které zajišťují svoz těchto odpadů. Proto je požadováno používat pro jejich shromažďování obaly, které nemohou být poškozeny nebo propíchnuty předměty, které jsou v nich umístěné, a zamezí jakémukoliv úniku.

K části deváté

Návrh výslovně uvádí, že v případě provozovatelů kolektivních systémů se jedná o činnost, která není živností. Nutnost změny živnostenského zákona je odůvodněna tím, aby byla jednoznačně vyloučena případná pochybnost o formě výkonu činnosti provozovatelů kolektivního systému.

K části desáté

Účinnost se navrhuje v návaznosti na zákon o odpadech a zákon o vybraných výrobcích s ukončenou životností tak, aby tento navazující změnový zákon nabyl účinnosti současně s těmito zákony.